

Saša Božič
GŠ Sevnica

ZASTOPANOST GLASBENIH ZVRSTI V NIZOZEMSKIH, BELGIJSKIH IN SLOVENSКИH SPLOŠNIH SREDNJIH ŠOLAH OZIROMA GIMNAZIJAХ (povzetek magistrske naloge)

Živimo v času globalizacije, kjer se v vsakdanjem življenju vse intenzivneje srečujemo z različnimi kulturami (v Sloveniji je to nekoliko manj izrazito, kot npr. v Belgiji in na Nizozemskem), kar posledično vodi do hibridizacije različnih kultur, ki se v veliki meri kaže prav v glasbi. Pri razumevanju in sprejemanju drugačnosti igrajo bistveno vlogo prav vzgojno-izobraževalne institucije, med njimi zlasti gimnazija oziroma srednja šola splošnoizobraževalne narave. Eden izmed ciljev gimnazije je namreč tudi ohranjanje lastne kulturne tradicije, obenem pa seznanjanje z drugimi kulturami in civilizacijami. Tako so debate o globalizaciji, multikulturni družbi ter o ohranjanju in zaščiti nacionalne kulture in jezika posamezne države tesno povezane tudi z glasbenim kanonom v njenem izobraževalnem sistemu. Pri izbiri glasbenih primerov pri pouku glasbe je lahko poudarek na lastni kulturi ali kulturi drugih narodov, na kulturi preteklosti ali sedanjosti in na visoki ali popularni kulturi.

Zanimalo me je predvsem, kako se ta multikulturnost odraža pri pouku glasbe v splošnih gimnazijah, zato je bil namen raziskave na podlagi analize učbenikov ugotoviti prisotnost različnih glasbenih zvrsti pri pouku glasbe v splošnih srednjih šolah na Nizozemskem, v Belgiji in v Sloveniji, pri čemer igra pomembno vlogo tudi nacionalni vidik. Poskušala sem odgovoriti na vprašanja, kot so: Kako raznolik narodnostni sestav posameznih razredov vpliva na učiteljev izbor glasbenih vsebin? Katera glasbena dela po posameznih zvrsteh obravnavajo pri pouku in kako so zastopana glede na razmerje domači – tuji avtorji? Ali se izbor glasb sveta ujema z narodnostnim sestavom prebivalstva izbranih držav?

Z rezultati, dobljenimi s pomočjo vsebinske analize nizozemskih, belgijskih in slovenskih učbenikov po glasbenih zvrsteh ter s pomočjo intervjujev profesorjev glasbe v omenjenih državah, sem želela pokazati, da zastopanost glasbe v šolah vpliva na nacionalno identiteto, pogloblja nacionalno zavest ter krepi duhovno osveščenost. Cilj magistrskega dela je bil torej osvetliti pomen glasbe za nacionalno istovetnost v luči glasbene pedagogike in kulturne politike, ki se odraža tudi skozi šolski sistem.

Analiza tako zaobjema glasbo, ki jo dijaki pri pouku poslušajo in izvajajo – igrajo oz. pojejo. Razvrstila sem jo v naslednje kategorije: filmska in scenska glasba, klasična glasba, zabavna glasba, jazz, spiritual/gospel in glasbe sveta.

Vsaka kategorija se deli še na domače in tuje avtorje. Od vse glasbene umetnosti pa je v nalogi poseben pomen pripisan ljudski glasbi in pesmi, saj je slednja »zvočna legitimacija« naroda in tako velja za enega kulturnih in civilizacijskih stebrov. In sodeč po opravljeni analizi učbenikov smo Slovenci do svoje glasbene dediščine skrbni, medtem ko je v izrazito multikulturnih miljejih prisoten mačehovski odnos do ljudske glasbe večinskega naroda.

Zagovor: 1. junija 2011 na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani